

Винахід відноситься до вогнетривкої промисловості, а саме до виробництва вогнетривів, які використовуються в високотемпературних теплових агрегатах металургійної, машинобудівної і других галузях народного господарства, де спостерігається взаємодія високих температур і їх значне коливання. Для зазначених умов служби потрібні вогнетриви з високою термостійкістю.

Відома шихта для виготовлення вогнетривів: що містить мас. %: глинозем - 20, глина - 15-20, електрокорунд - решта [а.с. 952823, СО4 В35/10, 1982р.].

Дана шихта вміщує дорогокоштуючі електрокорунд і глинозем. Вироби, виготовлені з даної шихти, мають високу міцність на холод, але їх термостійкість недостатня.

Найбільш близькою по технічній суті і технічному результату є шихта для виготовлення вогнетривів по а.с. 1024439 [кл. С04В35/10 1983р.], що містить, мас. %: вогнетривкий наповнювач 40-80, тонкодисперсну суміш глини, глинозему і матеріалу наповнювача 15-10 і зв'язку 5-10.

Але вироби, виготовлені з даної шихти, мають низьку межу міцності при стисканні (27,8 МПа) і термостійкість (1300°С-вода - 3 теплості до 1-ої тріщини).

Враховуючи дефіцит високоглиноземистої сировини на Україні, яка використовується для виготовлення високоглиноземистих виробів, потреба в яких висока і, враховуючи, що існує значна кількість лому мулітокорундових виробів після служби з високим вмістом Al_2O_3 , є вкрай необхідним використання даних відходів у виробництві високоглиноземистих виробів.

В основу винаходу поставлена задача створення шихти для виготовлення вогнетривів, в якій використання лому мулітокорундових виробів після служби в теплових агрегатах дозволить підвищити термічну стійкість і міцність, що відповідно, дозволить збільшити строк служби теплових агрегатів.

Поставлена задача вирішується тим, що шихта для виготовлення вогнетривів, що містить вогнетривкий наповнювач, тонкодисперсну суміш глини, глинозем і матеріалу наповнювача і зв'язки, згідно винаходу в якості наповнювача і компонента тонкодисперсної суміші вміщує лом мулітокорундових виробів після служби в теплових агрегатах, причому тонкодисперсна суміш глини, глинозему і лому мулітокорундових виробів після служби в теплових агрегатах взяті в співвідношенні від 1:1:3 до 9:1:13 відповідно при такому вмісті компонентів, мас. %:

Лом мулітокорундових виробів після служби в теплових агрегатах	47-54
тонкодисперсна суміш глини, глинозему і лому мулітокорундових виробів після служби в теплових агрегатах в співвідношенні від 1:1:3 до 9:1:13	40-50
зв'язуюче	3-6

Особливістю запропонованої шихти є введення лому мулітокорундових виробів після служби в теплових агрегатах і тонкодисперсної суміші глини, глинозему і вказаного лому в співвідношенні від 1:1:3 до 9:1:13. Зазначений матеріал по фазовому складу складається з корунду (60-70%), муліту (25-35%) і незначної кількості скло-фази (до 5%). Лом мулітокорундових виробів після служби в теплових агрегатах, який вводиться в шихту в значній кількості, в вигляді тонкодисперсної суміші (40-50%), в поєднанні з глиною і глиноземом утворюють після обпалювання вторинний муліт, що дозволяє одержати високу термостійкість і міцність виробів.

По запропонованій шихті і прототипу в БАТ "УкрНДІВ імені А.С. Бережного" були виготовлені лабораторні зразки по типовій, для виготовлення мулітокорундових вогнетривів, технології. Вихідні компоненти в заданих кількостях змішували, зволожували і проводили пресування виробів, після чого їх випалювали.

Запропонований винахід ілюструється прикладами, приведеними в таблиці. Зразки, виготовлені із запропонованої шихти, в порівнянні з прототипом, мають більші показники по міцності (в 1,1-2 рази) і термостійкості (в 1,7-2,7 рази).

Запропонований винахід дозволить використовувати лом мулітокорундових виробів після служби в теплових агрегатах, що дозволить підвищити стійкість виробів.

Таблиця

Склад шихт вогнетривких виробів та її властивості

Назва компонентів Властивості виробів	Приклади					
	Прототип	Запропоновані			Замежові	
	№1	№2	№3	№4	№5	№6
1. Вогнетривкий наповнювач - високоглиноземистий шамот - лом мулітокорундових виробів після служби в теплових агрегатах	60,0	-	-	-	-	-
2. Тонкодисперсна суміш: глина (22,5%) глинозем (8,5%) високоглиноземистий шамот (70%)	32,5	-	-	-	-	-
Суміш глини, глинозему і лому мулітокорундових виробів після служби в теплових агрегатах, узятих в співвідношенні від 1:1:3 до 9:1:13		50,0 (9:1:13)	40,0 (1:1:3)	45,5 (5:1:8)	51,5 (10:2:15)	38,5 (0,5:0,5:1,5)
3. Зв'язка	7,5	3,0	6,0	4,5	2,5	6,5

Показники властивостей						
Пористість відкрита, %	25,4	22,7	24,1	23,8	24,0	26,5
Межа міцності при стисканні, МПа	27,8	55,9	33,2	31,4	30,5	22,5
Термостійкість (1300°С-вода), теплогмін до 1 тріщини	3	5	8	7	4	5